

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 43.

V Ljubljani, v četrtek 21. februvarija 1884.

Letnik XII.

Govor poslanca dr. Tonklija, poročevalca državnozbornske večine gledé izjemnih določil za Dunaj in okolico.

Visoka zbornica! Gospod poročevalec manjšine je bil tako prijazen včeraj v začetku svojega govora poročilu odborove večine lakonizem očitati, ob enem pa je obdolžil vladni predlog, da ni zadosti vtujen. Kar se tega tiče, ponuja se mi priložnost, Vas na nekaj enakega opozoriti, kar se je zgodilo takoj, ko so se temeljne postave naredile in objavile državljanom. Kakor znano, objavila se je postava o splošnih pravicah državljanskih 21. decembra 1867. Toda že meseca oktobra bodočega leta 1868 se je vladi primerno zdelo, nekaj temeljnih postav odstaviti in sicer ravno tiste člane temeljnih postav, za ktere se danes skupna levica na vso moč in z vso zgovornostjo bojuje in to sta člana 12 in 13. Spravili so ju ob veljavo za Prago, Karolinje in Smihov. Ako primerimo utemeljevanje tedajšnjega vladinega predloga in poročila, ki je takoj za tem sledil, dokazalo se bo, za koliko da je današnje poročilo odborovo boljše memo onega in da je vtemeljitev vlade same sedaj mnogo boljja in zdatneja, kakor pa njena prednjica. Dovoljujem si vtemeljitev vlade od 7. oktobra 1868 prebrati (bere):

„Kakor obče znano, prijaviili so se v kraljestvu Českem že za več mesecev prikazni, ki so jako nevarne ustavi, javnemu redu in varnosti. Na raznih krajih dežele zbirali so se pod milim nebom ljudje, ne da bi bili za to od gosposke dovoljenja imeli, včasih pa tudi naravnost gosposkinim določbam klubovaje, kjer so ljudem sovraštvo in zaničevanje do državne ustave vcepiljevali, jih k nepokorščini in ustaji proti vladi dražili. Vse to, ako se ob pravem času ne obmeji ter se dalje razširja, se ob svojem času sprevrže v zlodejne napade na splošno varnost v državi, kakor tudi na zasebno varnost in na imetje.

Že tako daleč je prišlo, da so se vladni organi, ki so z največjo zmernostjo pred takim postopanjem

svarili, zasramovali in so tudi dejanski z njimi grdo ravnali in da nevarnih navalov ljudstva ni bilo mogoče drugač vkrotiti, kakor z vojaki in da so neredneži svoje največje zaničevanje sodnijskim obravnavam javno kazali ali pa se jim še celo protivili.

Na dan 4. oktobra zbrala se je brez vladnega privoljenja blizo glavnega mesta Prage velika množica ljudi, ktera je vladno zahtevanje, da naj se razide, zasmehovala in ne ljube jim osebe pretepala. Vojake, ki so izšli, da bi množico razgnali, sprejeli so s kamenjem. Neredi so se razširili v notranje mesto, kjer se je na več krajih lastnina siloma poškovala in razdevala ter se je še le po več ur trajajočem naporu posrečilo upor zadušiti.

Še druga enaka zbiranja pripravljala so se, kakor se je pozneje zvedelo, za 11. in 18. oktober v Pragi; posebno so pa take ogromne demonstracije pripravljali za 7. november (obletnico bitve na Beli gori).

Napori ustavi sovražne stranke so bili tako silni, po načrtu in vstranjinu, da je vlada smatrala za svojo dolžnost, ako noče zgrešiti svoje naloge gledé državne varnosti sploh, potem pa gledé varnosti osebe in imetja in po malomarnosti vsega v nevarnosti prepustiti, odločiti se za prepotrebna, če tudi vsega obžalovanja vredna izjemna določila, ne da bi morala čakati na predstoječi shod državnega zbora, če tudi je bil že pred durmi, da bi se bila poslužila § 14 temeljnih postav, ki govori o državnem zastopanju.“

Prosim vas, gospoda moja, da primerjate toraj to poročilo, po katerem vlada svoje postopanje vtemeljuje, s poročilom, ki ga je izdelala večina in kar nič ne dvomim, da nam bote pritrčili, da je vtemeljitev, ktero je vlada sedaj odboru podala, mnogo bolj obširna in temeljita, kakor pa ta, ktero sem vam ravnokar prebral, ki ne navaja več, kakor le en sam dogodek. Nadalje pa gospoda še primerite poročilo, ktero se je napravilo o tej zadevi 30. okt. 1868. V tem poročilu se nahaja še sledeča vtemeljitev (bere):

„Vzroke, ktere je skupno ministerstvo v opravičenje določbe od 10. oktobra 1868 v vladnem

predlogu navedlo, kterega je visoki zbornici predložilo, je vlada ustavovernemu odboru po razodetji mnogobrojnih dotičnih aktov potrdila in natančneje pojasnila.“

Iz vsega tega je razvidno, da se je v kraljevini česki, pesebno pa glavnem mestu Pragi daleč razširjena protiustavna agitacija in načrtežni upor proti ustavoverni vladi in njenim organom osnoval. Zloraba tiskovne svobode, kakor tudi ona društvenega in zborovanjskega prava oživila je strastno preganjanje nosilcev sedanje vladne sisteme, t. j. Nemcev, ki v deželi stanujejo, da še več, žalila in pregrešila se je celo nad varnostjo premoženja in osebe ter je celo ljudi k javnemu uporu, proti vladnim uradnikom zapeljevala in k njihovim zasramovanju in pestenju hujskala.

Po mnogoštevilnih navalih v začetku meseca oktobra t. l. (1868) in pa za bodoče nedelje še napovedanih morala je vlada sprevideti, da se žugajoči poboj med vojaki in meščani le edino še po izjemnih določilih odvrniti dá.

Sedaj pa prosim, da primerite celo poročilo večine in njegovo vtemeljitev in videli bote, da ni kar nič slabeje od onega v letu 1868, kterega so nam za vzor takošnih izjemnih določil postavili. Zatoraj res ne umem, zakaj gosposde levičarji odborovemu poročilu očitajo duševno bēdo in malo tvarine, kajti ravno dogodki, ki so v poročilu tiskani, so dogodki, kterih tudi levica ni tajila in so izvestno toliko vredni, da imajo posledice iz njih izpeljane svoje pravice.

(Dalje prih.)

Cesarjevič Rudolf in spiritisti.

V teku poslednjih desetletij jela se je po Evropi širiti nova sleparija, „spiritizem“ imenovana. Največ denarja žel je po Angleškem, kjer so ljudje kljubu svoji veliki pobožnosti vražam grozno vdani. Tudi po Nemškem in Francoskem našli so sleparji zadosti odlične gospode, kjer so v večernih družbinskih

LISTEK.

Vlada Leopolda I.

(Dalje.)

Leopold je zvedel veselo novico o zmagi že popoldne 13. septembra zjutraj po d' Avianu. V pismu do patra odpiše med drugim: „Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi“, (kaj bom povrnil Gospodu za vse, kar mi je dodelil. Pslm. 115, 3.), ter izrazi željo, da bi on prvi stopil v mesto. 13. septembra je ljudi kar mrgolelo po turškem taboru. Vojaki in drugi iskali so plena po šotorih. Tudi škof Kolonič hotel je svoj del imeti, in to so bili ranjeni kristijanje, žene in otroci, ker vseh Turki y naglici niso mogli pomoriti. Bilo je zvečer teh do pet sto, ktere je Kolonič prepeljal v mesto in za-nje po očetovsko skrbel. Tudi Starhemberg z drugimi poveljniki pride iz mesta, da pozdravi Sobieskega in druge kneze. Sobieski Starhemberga od veselja objame, in vsi se napravijo proti mestu. Sobieski z obilnim spremstvom se podá v avguštinsko cerkev in po maši

sam zapoje „Te Deum“. Ljudstva se kar tare okoli kralja, vsak hoče poljubiti mu roko ali obleko.

Zjutraj 14. septembra pride cesar Leopold po Donavi v mesto. Topovi naznanijo njegov prihod, kneza bavarski in saksonski in mnogo višjih častnikov hiti ga pozdravljat. Ko cesar zagleda svoj skoraj do cela razrušeni dvor, ne more se zdržati solz. Prva pot ga je peljala v cerkev sv. Štefana, da se zahvali Bogu za srečno zmago. Pri tej priložnosti so tudi sneli polumesec z zvonika sv. Štefana, kjer je bil od l. 1529. 15. septembra jezdi Leopold z obilnim spremstvom proti Simeringu, kjer je bilo šotorišče bavarske vojne, in dalje proti Švehatu, kjer so ga pričakovali Poljaki. Vsem se cesar ganljivo zahvaljuje za zdatno pomoč.

Na mestu, kjer sta se pozdravila Leopold in Sobieski, bil je postavljen spomenik, ki še stoji ob cesti v Požun. Cesar nagovori Sobieskega v latinskem jeziku: „Za Bogom zahvali se Vaši milosti osvobojeni Dunaj za svojo rešitev, za ktero smo Vaši milosti ne samo mi, ampak celo krščanstvo hvalo dolžni. Zato si je pridobila Vaša milost pri potomcih še v daljne rodove neminljivo slavo in večno ime.“

Tu bodi še povedano, da je bilo med cesar-

skimi vojaki dobra polovica Slovanov, med ktere ne štejemo 25.000 Poljakov in do 4000 Hrvatov. G. Dimitz tudi poroča v svoji knjigi „Habsburžani v deželi Kranjski“: „Ko so Turki poslednjič pridrli pred dunajsko zidovje (l. 1683), dali so Kranjci v obrambo štajarske meje 400 strelcev, kterim je bil poveljnik naš kronist Valvasor. Srčno so se tamkaj bili s požigalci Ogrji in Turki. Častna darila, z zlatom vezane mošnjice z „zlatim drobnom“, ki so jih dobili pri odhodu Valvasor in njega častniki, pričale so, kako hvaležna jim je bila štajarska dežela. V vojski, ktera je prihitela na pomoč Dunaju, nahajamo tudi Kranjcev; neki Turjaški se imenuje med adjutanti vojvode lotrinskega in med bojniki, ki so padli pri obsadi, je bil neki major Gall Gallenfeldski. Kranjec jezuvit, pater Friderik Jelenčič, bil je pri tej obsadi dunajski nemški propovednik. Kako se je vtisnila v spomin ta zmaga nad Turki pred Dunajem, pōje kranjska narodna pesem („Pesem od Dunaja“).

Zastavo, ki jo je bil Mohamed IV. poslal iz Belegrada Kari Mustafi, pošlje Sobieski papežu v Rim po svojem tajniku Talenti-ju. Potoma pride Talenti tudi v Benetke, vse ga z veseljem pozdravlja. V cerkvi sv. Marka razlega se veseli „Te Deum“,

krogih svoje burke vganjali. Klicali so duhove, z njimi se pogovarjali ter tako na lahkoverno množico vplivali, da jim je denar kar skupaj letel, kakor toča poleti, kadar se prav gosta vsuje. Tudi marsikak časnik, posebno kar je ilustrovanih, bavili so se z vso resnostjo s spiritizmom, ter ga večinoma kakor nekaj resničnega priznavali. Da so duhovi višja bitja od nas ljudi, ki zemeljsko grudo še s saboj v koži okolo nosimo, in da so z nami v neki čeznatorni zvezi, radi priznavamo, ker se pri tem lahko opiramo na nauk naše vere. Da bi pa ljudje brez razločka stanu, narodnosti ali vere, kader bi hoteli in kjer bi hoteli, moč in oblast imeli duhove klicati, se z njimi razgovarjati, od njih prihodnost ali sicer nam skrite reči radovedno pozvedovati, tega ne more in ne sme nobeden podučen kristjan verovati. Toliko v razum sledečega.

Cesarjevič Rudolf in nadvojvoda Ivan sta junaka, ki sta spiritističnemu sleparju na Dunaju krinko raz obraz potegnili, da je osramoten na cedilu ostal, se nekoliko opravičevati poskušal zaradi svoje golju-tije, potem pa na besedo „Gehen Sie“ (odlazite) hitro kopita pobral in pete odnesel. Stvar sama na sebi je pa po „Politiki“ taka-le: „Na Dunaji se je skazoval nek Amerikan, Mr. Bastijan; kakor medium (sredstvo), ki ima zmožnost v zamaknjenji duhove klicati. Mnogo jako izbornega plemstva je že osleparil, kajti večinoma vse dvorane dunajske gospode stale so mu odprte, in skoraj da se mu je tudi, če ne vse, vendar marsikaj verjelo, dokler ni na svojega mojstra naletel. Cesarjevič Rudolf in nadvojvoda Ivan tudi zvesta o prečudnem možu, kateremu je redek dar dan, da z duhovi občuje. Povabita ga k sebi željo mu izrazujoč, da bi tudi rada njegove duhove videla. Najbrž pa ni vedel, kdo ga kliče in s kom občuje.

Družba je bila jako izbrana in ne velika, menda le 7 osob broječa. Bili so v razsvitljeni dvorani, iz ktere se je prišlo v manjšo sobo, ki je bila za Mr. Bastijana odločena. Dvorana in soba zvezani ste bili z dvojnimi durmi. Notranje duri, ki so bile na strani dvorane, kjer se je gospoda zbrala, so se pred predstavo snele, ter se je mesto njih težek preprogast zastor obesil. Drugih dur, ki so bile pa na strani Bastijanove sobe, pa niso sneli, temveč so jih na stečaj odprli tako, da je bil Bastijan od gospodov le po zagrinjalu, ki je med durmi visel, ločen. Na te duri, ki so na stečaj odprte stale, dala sta nadvojvodi po umetnem in priročnem ključavničarji zgoraj napraviti dvoje peres, ki ste imeli nalogo duri se silo zapreti, ako se je za vrvice pocukalo, ki je bila tja gor napeljana. Tudi ste tisti peresi duri tako trdno skupaj tiščali, da so se le z veliko silo odpreti dale. Vrvice so jako dobro skrito ob steni napeljali v dvorano, kjer so bili gospodje v verigo združeni, in da bi se ne videla, ko bi jo kak veter zamajal, so jo z voskom prilepili. 11. februarija zjutraj je bila past, v katero so hoteli duha vjeti, že gotova in cesarjevič Rudolf in nadvojvoda Ivan sta jo večkrat poskušala, ali se dobro zapira ali ne. Vse je šlo, kakor nalašč. Dogovorila sta se tudi, da se bota zvečer skupaj k zidu vsedla, po katerem je bila vrvice napeljana. Kadar bo čas za njo potegniti, dal bo Rudolf znamenje s tem, da bo vstal, nadvojvoda Ivan naj bo pa za vrvice potegnil.

Gosp. Bastijan prišel je, kakor se to spodobi, v črnem fraku ter se je včisto temno svojo sobo na stol vsedel. Soba, kjer so gospodje sedeli, je bila sedaj nekoliko mračna postala, vendar pa še zadosti razsvitljena, da se je lahko vsako gibanje razločilo. Gospodje so si roke podali, kakor je to pri takih predstavah običajno. Vse je tiho. Sedaj se preprogasto zagrinjalo nekoliko zamaje in neka meglena podoba se prikaže v sobi. Prvi duh je tukaj. Silno velik je, počasi se premika in kakor v megli je videti. Kmalo za zagrinjalom zginje. Za njim pride zopet izza zagrinjala drugi duh. Bil je nekoliko manjši, in ako imajo duhovi tudi kak spol, je moral ženskega spola biti. Razločiti ga pa nič bolje ni mogoče, kakor prvega. Za tem so se prikazali še trije drugi duhovi, ako se sme po obleki soditi, moškega in ženskega spola in sedaj še le bilo je mogoče natančneje jih razločevati. Vsi so zopet za zastor v temno sobo zginili, kjer je bil Bastijan zamaknjen. Konečno se prikaže še šesti duh izza zagrinjala, ki se je po sredi na dva dela delil. Najpoprej se prikaže glava visoko gori pod vrhom, duh mora toraj jako velik biti. Na to se pa počasi cela podoba izza zagrinjala razvije v dolgi, skoraj megleni obleki. Sedaj-le se dá glava nekaj bolje razločiti; ženski je podobna. Duh je videti, kakor da bi na pol stopal, na pol v zraku plaval. Prikazen je jako bolj določna, kakor vse druge poprejšnje. Že je nekako dva koraka od zastora v sobi in sedaj se cesarjevič Rudolf dvigne. Nadvojvoda Ivan se tudi dvigne in po vrvice k steni seže in krepko za njo potegne duri strašno skupaj zagrmé. Kaj je to? Vsa družba kviško plane, duh pa zginje. Cesarjevič hiti k zagrinjalu in s krepko roko v njegove gube poseže. Človeško telo čuti v rokah ter vsklikne: „Tukaj le je duh!“ Nadvojvoda Ivan hiti k njemu in iz gub razvije se človeška podoba. Cesarjevič jo zgrabi za levo, nadvojvoda pa za desno roko in jo držita, kakor v kleščah. Še se na glavi, na obrazu in po celem telesu nekaka pajčevnasta obleka vidi, toda le za trenutek, kajti „duh“ otrese na vso moč z levico, potem z desnico in pajčevnate obleke ni več! Po bliskovo hitro zginila je v naprsni frakov žep in — Mr. Bastijan stoji, kakor je širok in dolg pred nadvojvodi. Svitloba se je povejšala in lahko se ga je vsak „brez stolčka“ nagledal.

Mr. Bastijan je pa v tem prigođu pokazal, da je silno močan, kar pa ni čuda, kajti predno je bil „sredstvo duhov“ — je bil menda v nekem cirkuzu za klovna (pajaca), kjer je stote in neverjetne teže prevzdigoval. Zdaj stoji tukaj v svojem črnem fraku popolnoma eleganten, le nekaj mu manjka in tega za noben denar ne more dobiti, kajti je onostran hudomušnih dur. Bastijanu čevljev manjka! Kakor za ples pripravljen, stoji tukaj, le brez čevljev, v nogovicah, v prav debelih nogovicah, v katerih se korak čisto nič ne sliši. Čevlje si je sezul, ko je za zastorom sedel in „duhove“ klical. Bastijan se skuša nekako opravičevati, pa nima sape in rekli so mu, naj le gre, je že dobro. Niso ga marali zaradi goljufige zapreti dati in „duh“ se je v nogovicah proč splazil. Ko so „duha“ vjeli, je baron Helmbach menda vskliknil: „Prosim vas gospoda moja, le pogledajte, medium je v „trans“. Cesarjevič Rudolf mu je pa odgovoril: „Prosim, meni se pa zdi, da je v „cis“. Je li pomenilo „trans“ unkraj, „cis“ takraj

Litave ali vrat, ni povedano. Odlična družba se je pa še dolgo zabavala ter si znamenite dogodke pojasnovala“.

Sploh pa „umetniki“ te vrste na cesarskem dvoru nimajo sreče. Pred nekako tremi ali štirimi leti so nekemu drugemu slepariju dokazali ter „pas“ podpisali, ki se je z lesenim Kitajeem „King-Fu“ ponašal, da zna na vse odgovarjati, kar ga kdo vpraša. Lesen možje je imel v sebi nekako uro, vsled ktere je hotel govoriti. Ura pa ni imela nobenega družega namena, kakor da je z njo gledalcem pesek v oči sipala. „King-Fu“ je bil votel in v njem je tičal živ pritlikovec, ki je na stavljenja vprašanja odgovarjal tako dolgo, dokler ga niso na cesarskem dvoru „pogrunjali“, spoznali in — pognali. Kteri so ga v Ljubljani preteklo leto obiskovali ali poslušali, zdaj lahko vedó, pri čem so. Le čudimo se, da se take burke tako lahkotno dovoljujejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. febr.

Notranje dežele.

Budgetni odsek državnega zbora je dovolil poznejši kredit za pomnožitev c. kr. redarjev na Dunaji brez debate.

„Politik“ svari **čehoslovanske delavce**, naj se ne dajo na Česko odgnanim anarhistom na led speljati. Število teh zaslepljenih in zapeljanih ter iz Dunaja na Česko odgnanih delavcev nanaša celo stotino in bodo gotovo poskušali, anarhistične namene med Čehi širiti. Nadjati se je pa, da se poštene česki delavci ne bodo vsedli na nastavljen limance in tako sami sebe in celo kraljevino ogrdili in ponesrečili.

Hrvaška narodna stranka se bliža svojemu koncu. Deželni poslanec Miškatovič bo menda odložil svoj mandat in se bo za nekoliko časa popolnoma političnemu življenju odpovedal; s tem postopanjem misli Miškatovič najpoprej eno gorško zasoliti opoziciji. Dokler je bil namreč ud narodne stranke, je dostikrat proti opoziciji pero zastavil; ko se bo pa politiki odpovedal, opozicija menda ne bo nobenega imela, da bi jo vedno na storjene napake in vstreljene medvede opozoroval in se bo morala sama učiti. Kakor je položaj sedaj ondi, vse na to kaže, da se bo narodna stranka v svoji sedanji podobi težko obranila, ter bo prihodnja večina hrvaškega deželnega zbora čisto drag obraz dobila. Bode li bolj odločna, kdo ve!

Nekterim politikom, in to so vsi tisti, ki Rusijo pisano gledajo, se hoče dozdevati, kakor da bi se bile razmere med **Avstrijo in Rusijo** zdatno ohladile, med tem, ko one med Nemško in Rusijo taiste ostanejo, kakor so bile, če niso še bolj prijazne postale. Na vsem tem, mislimo, ni ne besedice resnične. Razmere med tremi najmočnejšimi vele-vlastmi so še vedno tiste, kakor so bile in tudi nobena velesila ne misli, da bi jih krhala, najmanj pa Rusija sama. Da je to res tako, dokaz nam je Giersovo popotovanje po Nemškem, Francoskem in vračaje se po Avstriji. Da bilo bi pa sedanje imenovanje ruskega poslanika na Francoskem kneza Orlovega na nemški dvor dokaz zamrže na Avstrijo, zamore le tisti trditi, ki tega želi, pričakuje. Upamo, da ravno knez Orlov bo s skrbnim očesom na to gledal, da seme, medsebojne prijaznosti ktero je Giers zasejal, dobre kali požene in toliko potreben sad svetovnega miru obrodi.

Kakor je **Avstrija** po eni strani dobra prijateljica z Rusijo, tako ji je na tem ležeče, da si tudi

kterega se vdeleži starešinstvo, ker Kandija še ni bila pozabljena. Glasovi zahvalnice so bili Turku kakor bojna tromba beneškega leva.

Tudi v Rimu so zvedeli kmalo veselo novico. Topovi in kresovi naznanjali so občno veselje. Inocenc XI. se zahvali grofu Starhembergu v posebnem pismu, in 29. septembra izročena mu je bila turška zastava, ki jo je ukazal razobesiti kot zmagoslavno znamenje v cerkvi sv. Petra.

Vse se je veselilo te zmage, le Ludovik XIV, kralj francoski, bil je žalosten; tri dni se ni dal nikomur videti. (Za krščanskega kralja večno sramotno!)

Ker je bil prvotni namen teh vrstic, popisati le zmago pred Dunajem, hočemo daljne boje cesarskih s Turki le ob kratkem omeniti.

Turki so bili pred Dunajem sicer sijajno premagani, toda imeli so v rokah še skoraj celo Ogersko. Treba je bilo toraj tudi tu jih prijeti. Tega mnenja je bil v prvi vrsti Karol lotariški, kateremu se je pridružil tudi Sobieski. Knez saksonski pa se je vrnil s svojimi četami že 15. septembra, tudi bavarski knez Emanuel se ni mogel dolgo odločiti, slednjič je vendar ostal.

Kara Mustafa je med tem počival v trdnjavi Rabi, ter premišljeval, kako bi potolažil svojega sultana. Vso krivdo je zvrnil na pašo Ibrahima, češ, da je on prvi jel bežati. Ukazal je umoriti Ibrahima, Omara, pašo iz Oseka, Halil pašo iz Požege in mnogo častnikov. Ko si je tako sree olajšal, podá se v Budo, da bi tukaj zbral svojo razpadeno vojsko.

18. septembra se vzdignejo cesarski s Poljaki proti Ostrogonu; bilo je do 50.000 bojnikov. Poveljniki sklenejo napasti Parkany nasproti Ostrogonu. Ker pa je Sobieski želel sam s Poljaki Turke prepoditi, hiti naglo naprej, pa nepričakovano ga napade sovražnik, in kmalo bi bili njega in kraljeviča Jakoba vjeli. Palo je nad tisoč Poljakov. Med tem se približa še druga armada, pa tudi Turkov se je nabralo do 26.000 mož. Bil je hud boj, vendar začno Turki bežati čez most v Ostrogon. Most se podre, in mnogo sovražnika utone. Tudi Tököly je bil v obližji s svojimi četami; ker je pa upal spravit se s cesarjem, ni Turkov podpiral. 26. oktobra podá se tudi Ostrogon.

S to zmago konča se slavno leto 1683. Kakor listja in trave prihrumelo je Turka pred Dunaj, ho-

teč preplaviti celo Evropo, pa le ostanki ogromne armade so se vračali na ogerske planjave, od koder so se umikali dol za Savo. Tudi Kara Mustafa se ni dolgo veselil naklonjenosti svojega sultana. Sovražniki vezirjevi so Mohameda pregovorili, da je podpisal smrtno obsodbo. Dva višja uradnika prineseta Kari Mustafi svileni vrvice v Beligrad. Aga janičarov nese z uradnikoma smrtno obsodbo Mustafa. Mustafa prišlece vpraša, kaj hočejo. Aga odgovori: državni pečat.

Vezir ga tiho sname z vratu in ga oddá. Dalje zahtevajo zastavo in slednjič mu izročé smrtno obsodbo. Vezir jih vpraša, če mu dovolijo, da še malo pomoli. Ko molitev konča, mu njegov rabelj glavo odseka. Kožo potegnjejo s čepinje, natlačijo z reznico in pošljejo sultanu v Drenopolje. Črepinjo pa so l. 1688 iz Belegrada poslali na Dunaj kardinalu Koloniću, in ta jo izroči mestni orožnici.

Sobieski se podá 5. novembra domu in pusti pri cesarski armadi blizo 10.000 Poljakov.

Drugo spomlad se vojska z nova začne. 31. marca 1684 sklenejo zvezo Benetke, cesar in Sobieski. Karol lotariški vzame Turkom Višegrad in 30. junija pride pred Pešto, hoteč oblegati Budo.

na iztoku prijaznost ohrani s Srbom, Rumuncem in Turkom. Da se ta prijaznost bolj vtrdi, bo gotovo veliko pripomoglo potovanje cesarjeviča po iztoku ter bo vse tri suverene (kronane vladarje), namreč Srbskega, Rumunskega in Turka obiskal. Res je, da se ne more trditi, da bi šel cesarjevič morda naravnost z nalogo kakega diplomatičnega agenta tja dol (za tak posel je pač njegovo stališče previsoko), če pa sosed sosedu obiskuje, je vendar le to očitno dobro znamenje, da sta prijatelja. Sicer je pa tukaj še drug vzrok potovanju. Rumunski in srbski kralj sta že po večkrat našega cesarja na Dunaji obiskala, od naše cesarske hiše pa ni bilo še nikogar doli. Je toraj čisto naravno, da se bo sedaj cesarjevič na pot podal ter obiskovanja vrnil.

Vnanje države.

Ruska pridobitev mesta Merva v osrednji Aziji bo zopet kamenček spodkopala iz Gladstonovega stališča v angleškem parlamentu. Angleški konservativci Gladstonu že tako niso kdo vé kako vdani zaradi njegove omahljivosti in smole v Afriki. Sedaj se je pa še Rusom posrečilo mesto Merv kar po mirnem potu v svojo oblast dobiti, da so zdaj s Turkestanom skozi in skozi po svoji zemlji zvezani; Angleži so pa ravno Merv ključ preko Turkeстана v iztočno Indijo že tolikokrat imenovali, da bodo težko hladnokrvno k tej najnovejši ruski pridobitvi roke križem držali, temveč bodo zopet nad Gladstona planili, kako se on tako malo za osrednjo Azijo briga, ter ga bodo morda celó silili, naj se odpove ministerstvu. Za Rusijo bo pa ta nova pridobitev neocenljive vrednosti v trgovinskem oziru. Merv je bilo dosedaj glavno gnjezdo roparskih druhal, ki so ruske naselbine na daleč okoli napadale, ter so ravno tako z ruskimi karavanami delale. Tedaj bo sedaj konec; dalje se je pa preko Merva Rusom neposredna trgovina v Afganistan odprla, kjer so ravno Angleži zaradi trgovine toliko krvi že prelili. Kako se bode rusko-angleška srednjeazijska politika vsled te nove pridobitve zasukala, za sedaj ni ravno težko uganiti. Dokler imajo namreč Angleži v Egiptu opraviti, in dokler morajo Indijo brzdati in pa na Madagaskarji tudi pazno oko imeti, tako dolgo se menda ne bodo z Rusi v zmešnjave zamotavali, v katerih bi morda zagazili v zanjke, ki bi se jim zadržniti znale. Pozneje je vse mogoče, da Merv ravno ključ novi rusko-angleški vojski postane.

Angleška opozicija je tudi več upila, kaj da bo vse proti liberalnemu kabinetu započela, kakor pa sedaj izvršiti misli. Vse upitje ni bilo družega, kakor zapaljeno predivo, ki se z velikim plamenom posveti, pa zopet ravno tako hitro ugasne. Javno pozornost je v Londonu vsa na priprave uprta, ki se za Sudan delajo.

Egipčani so jeli Gordona že pisano gledati, ki je v Kordofamu Mahdija za sultana pripoznal, kajti sedaj so sprevideli, da je Angležem vendarle resnica, da prepusté Sudan samemu sebi, če tudi so se ga Egipčani že navadili, kakor svoje lastnine. Ako se posel Gordonu sponese, dvignili se bodo vsi velikaši v Kahiri proti njemu, ker ga še od prej, kakor starega sovražnika poznajo. Na to kažejo tudi že upori egipčanske vojske proti angleškim častnikom, o kateri se je govorilo, da jo mislijo razpustiti. Egipčani neki zahtevajo, da se tudi Angleži od častniških mest odstavijo. Ako temu ne bo kmalo konec, znamo doživeti, da se klanje, ki je bilo v Aleksandriji in katero je bilo povod, da so Angleži mesto razdžali, zopet povrne.

Izvirni dopisi.

Iz Dolenjskega, 31. jan. (Konec.) Veliko škodo nam delajo zakotni pisarji. Marsikteri notarji so tega sami krivi. Ne vemo, kako računijo, ali od svote,

V trdnjavi je bilo do 10.000 vojakov in blizo mesta je bil Sulejman paša z 12.000 mož. Karolova armada je štela 34.000 bojnikov. Pa obleganje je bilo zastoj, dasi je trajalo do konca oktobra. Karol je zgubil skoraj 25.000 mož.

Vendar so se množili prijatelji cesarjevi bolj in bolj. Od vseh strani so prihajali prostovoljci k armadi, nekteri pa so pošiljali pomoči v denarjih. Kakor Dimitz poroča, je l. 1684 pobiralo kranjsko duhovenstvo turškida vek po 20 kr. od 100 glđ. Diskalceati sami so plačali 3000 glđ. papeževim komisarjem.

L. 1685 je štela cesarska armada blizo 100.000 mož. Novi veliki vezir Kara Ibrahim je skušal skleniti mir, pa Avstrija ni hotela o tem ničesar slišati. 16. avgusta vojvoda Karol vezirja pri Ostrogonu slavno premaga. Sovražnik je zgubil do 2000 mrtvih, 31 topov, 40 zastav in še mnogo družih vrednosti. Proti koncu l. 1685 zgubé Turki mesto za mestom, in tudi Tököly-jeve čete se ločijo, okoli 7000 jih pristopi k cesarski armadi.

(Konec prih.)

ali od dela ali od obojega, to pa skušamo, da marsikteri so mnogo dražji, kakor drugi. Od kod to pride in zakaj gosposka dopušča (da bi čez več časa ne izvedela, ne moremo soditi), ne vemo. Posledek tega pa je, da revni kmet si išče cenejšega pisarja, pa siromak pride iz dežja pod kap. Odkar so začeli tako splošno dijake k vojaščini jemati, ki vračevaje se domu nimajo primerne dela; odkar je zaradi pomnoženih šol toliko ponesrečenih dijakov, so se zakotni pisarji še v mnogo večem številu oglašili, kakor nekdanj — da marsikje rastejo, kakor gobe po dežji. Da živeti ne morejo, se vé, zato pa ubog kmetič, kateri jim v roke pride! Res znabiti od posameznega pisma manj računijo, da s tem prav kmeta oslepijo; a koliko dela pa izdelajo nepotrebne, koliko nerabne, koliko popolnoma napačne, od tega vé gosposka dovolj povedati, ceho plačuje pa ubog kmetovalec. Kako marsikteri je prav za malenkost po takih pisarjih na kant prišel! Od tega na drobno pripovedovati bi ne bilo kraja ne konec. Gotovo vemo, da od vsega tega vedó c. kr. sodnije dovolj; a zakaj se pri vsem tem s takimi tako mehko postopa, zakaj se vse to trpi, nam je nerazumljivo. Več ne morem o tej reči govoriti.

Še neke velike nesreče za Dolenjsko, zlasti za Dolenjsko krške in kostanjeviške okrajne sodnije, ne morem zamolčati. In to so namoštniki. Tega znabiti marsikdo po drugod ne razumi. Kaj pa tedaj in kdo je namoštnik? Za ta uboga okraja največa nesreča, iz ktere se menda ubog kmetovalec in vino gradnik nikoli ne reši.

Namoštnik je pri nas prava pijavka — krščen jud. Namoštnik je namreč več ali manjši bogatin s silno široko vestjo in še širokejšim rokavom, ki revnemu kmetiču posojuje na mošt. Navada na mošt jemati je tu tako splošna, da skorej vsi manjši posestniki imajo svojega namoštnika. Vzrok temu so premajhna posestva, ker tukajšnja zemljišča gospodarja z družino ne živijo in polovica jih ni tako srečnih, da bi za hišo dovolj žita pridelovali. Vina pač vsak nekaj pridelava, nekteri tudi veliko; ali to gre vse za davke in druge dajavščine, za obleko in potrebe; za živež se mora pa na posodbo iskati. Namoštnik je pripravljen dati; a če obeta izposojevalec, da bo vrnil, kadar drugo jesen mošt ali vino prodal, mu besedo blagi namoštnik takoj preseka: Čemu boš te skrbi imel, mi boš pa mošta dal. Da se kmalo porazumita upnik in dolžnik, se umé. Že prvo leto upnik ne čaka, da bi se kaka cena pokazala, ampak pride in ceno sam nastavi. Prvo, drugo, znabiti tudi tretje leto je sicer zguba velika zaradi cene in mere, a dolžnik saj še nekako za sproti račun vé. A pozneje tega ni več treba. Upnik je postal namoštnik, ker svojega dolžnika je že omrežil, kakor pajk muho. Zdaj pride dolžnik za vsako potrebo, malo in veliko: za žito, za obleko, za davke, tudi za sol. (Da ima vsak namoštnik tudi krčmo, se tako umé; da bi o taki priliki kozarca ne spraznila, vendar ne gre, da se zraven še kaj prigrizne, je tudi človeška starodavna navada.) Tako se po malem nabera, da dolžnik sam ne vé, koliko.

To ravno hoče namoštnik imeniti. Ko pride jesen, pripelje seboj sod, da ga dolžnik kar pisano po strani ogleduje, nekaj, ker se boji, da mu nič vina ne ostane, nekaj, ker misli, da toliko dolžan ni. Ali takrat je namoštnik svoj sladki obraz s saboj vzela. Z medeno prijaznostjo dokazuje, da se je v toliko in toliko prilikah le nekaj nabralo, da brez vseh obresti ne more biti (saj veliko tako ne računava), in pa — če kaj čez ostane — saj bo še potreboval, jaz pa vselej pripravljen iz golega usmiljenja pomagati.

Tako si namoštnik sode in bariglje natoči in mošt odpelje — brez računa. In od zdaj zanaprej dolžnik svojega računa nikoli več ne izvó. Za vsako potrebo roma k namoštniku, ta pa, kakoršno sapa že okoli hiše čuti, zagrne svoj obraz v večje ali manjše, svitlejše ali temnejše gube, ter tudi potem svoj mošnjiček bolj ali manj široko odpira. Od tega časa je kmetič zgubljen, le še životari in dela za namoštnika, dokler živi in po smrti njegov sin, če ga namoštnik (iz usmiljenja!) še na posestvu pusti.

No, zdaj poznate namoštnika, poznate tudi lahko naše res pošteno, pa ubogo ljudstvo. Jaz dvomim, da bi se kedaj te sužnosti rešilo. Da bil bi Krösus ali Rothschild, pa zraven resničen kristijan, bi ga kmalo rešil, ki bi, kakor upam, večinoma rešeno ostalo, a kako — ga ni upanja. Rešiti bi ga zamogla le vlada, če bila bi polna in resna volja; pa vstrajnega dela in mnogo požrtvovalnosti bi bilo treba;

ali zaradi mnogih, komaj premagljivih vzrokov pisatelj za svojo osebo tudi tega ne upa.

Da sem stan našega ubogega kmetovalca narisal, sem le zato storil, da bi znabiti komu povod dal, dalje in globokeje misliti, kako bi bilo revnemu, pa poštenemu ljudstvu pomagati. Z Bogom!

Izza Svete gore, 18. februarija. (*Društveno*.) Danes imam zopet poročati o dveh shodih in eni besedi v katoliško-politični čitalnici v Čepovanu. Shoda sta bila 27. januarija pa 10. februarija. Obadvakrat je prvi nastopil društveni predsednik č. g. B. Grča, ki je podal kratek politični pregled. Dalje je g. učitelj Anton Mlekuž govoril pri prvem shodu o napravi kisa iz sadja, pa o boleznih pri sadnem drevju; pri drugem shodu pa o prazgodovini Slovenov, o njihovi veri in družbinskem življenju. Oba govora sta bila z veliko pohvalo sprejeta. Prvi je bil bolj podučljiv, a drugi bolj zanimiv. Zna pa tudi g. učitelj res tako razumljivo in prijetno govoriti, da se namah prikupi poslušalec. Pri zadnjem shodu je tudi g. St. Šuligoj govoril o živinski bolezni „volčič“. Našel je vzroke te bolezni in naznanil pomočke zoper njo. Tudi ta poduk je bil na svojem mestu.

Dne 17. febr. je zgoraj imenovano društvo napravilo besedo s sledečim sporedom: 1. Foerster: „Na boj“; 2. Nedved: „Opomin k pridnosti“; 3. dr. Ipavec: „Domovini“; 4. „Mlatiči“; 5. Igra „Zapravljivec“; 6. Škravp: „Kje dom je moj?“; 7. Črne podobe a) „Pevčeva kletev“, b) „Faraonove sanje“.

Pri besedi smo bili vsi zadovoljni in dobre volje; mi poslušalci zadovoljni s pevci in igralci, oni pa z nami, ker nismo štedili z zasluženim priznanjem. Omenim naj, da naš „zapravljivec“ je precéj krajši od onega, ki se je predstavljal v ljubljanskem gledališču; kajti mi smo na deželi, kjer imamo bolj skromne moči na razpolaganje. V postu se bodo zopet „shodi“ nadaljevali.

Iz Štajarskega, 10. febr. (*Cerkveno-politična zadeva*.) Preteklo je že leto in dan, odkar se beseda „Pogeljšek“ izgovarja in čuje, piše in bere po javnih uradnih kakor po zasebnih prostorih. To je ime gospoda župnika pri sv. Mihajelu tik Šoštanja. Kaj je vzrok tolikemu besedovanju, ki je ravno znovič prišlo v veliki meri na dnevni red?

Bilo je na praznik presv. Rešnjega Telesa. Nekdo je na župniški njivi kosil. Ta okoliščina se je nagloma razglasila. Kdo je kosil deteljo? Nekteri nasprotniki imenovanega gospoda so trdili, da tisti kosec ni bil nikdo drugi, kakor gosp. župnik sam; drugi farani so temu oporekali. Zadeva je prišla do ušes višim oblastim. In kakor se iz obnašanja od strani gosposke sme soditi, se je ta poslužila pravice, ki je zapopadena v nekem paragrafu cerkveno-politične postave 1874. Dotični odstavek namreč zahteva zadostilo, ako duhovnik ljudstvu daje slab izgled. Pri tem bilo bi skrunjenje praznika. Da se pri pravadah v obče še tudi kaj drugo najde, je pač znano. (Tudi ta prigodba, kakor vemo iz zanesljivega vira, je dala povod daljnim tožbam, katerih nam pa tu ne gre razpravljati. Vredn.)

Nasledek je bil, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Slovenjem Gradu zatožencu odvzelo vodstvo matičinih knjig ter jih izročilo njegovemu pomočniku.

Od cerkvene strani bi po razsodbi prve instance zatožene moral biti odstavljen. Pritožba se je poslala v Solnograd; tam se je sodništvo druge instance izreklo za zatoženca povoljno ter zavrglo razsodbo mariborsko. Pravda prišla je v Rim, oziroma v Olomuc do sodništva zadnje instance.

Ta je drugi instanci (solnograški) pritrdila, da „kanoničnih“ prestopkov, vsled katerih bi se smel župnik odstaviti, tolikih ni (saj zdaj ne), da bi opravičevali odstavljenje zatožencea. (Spet tu moramo iz zgoraj omenjenega vira pristaviti, da je višja instanca še zlasti zaradi nekterih formalnih razlogov razsodbo prve instance zavrgla. Vredn.)

Vsled določil cerkvenega sodišča je tedaj g. P. še vedno župnik „de jure et de facto“. Najbrž bi se bilo vse z lepo poravnalo in rešilo, naj bi se ne bilo nekaj družega zgodilo.

Drugače namreč se je to obrnilo od strani državne oblasti z naznanilom, katero je gospod c. kr.

*) O tej reči, ki ni nikomur v spodbudo, smo mislili molčati, a ker se je po zadnjem razglasu govorjenje spet ponovilo, ker je razglas 9. t. m. neumeven brez naslednjega in ker je g. župnik P. tudi v naši škofiji nekaj časa bival, podamo o kratkem celo zgodovino tega vsem neljubega primerljaja. Vredn.

okrajni glavari razglasili. Dotični razglas se v izvorniku glasi tako-le:

„Zufolge Erlasses Sr. Excellenz des Herrn Statthalters vom 9. d. M., Z. 73, wird hiemit zur öffentlichen Kenntniss gebracht, dass der hochw. Priester Matthäus Poglšek als Pfarrer von Schönstein staatlicherseits nicht anerkannt, dass derselbe zur Führung der Functionen eines Pfarrers staatlicherseits nicht mehr als berechtigt angesehen werde, und dass daher unter anderen auch in der Pfarre St. Michael bei Schönstein weder staatsgiltige Aufgebote vorgenommen, noch staatsgiltige Ehen abgeschlossen werden können. In Folge dieser von dem betreffenden hohen Ministerium für Cultus und Unterricht im Einvernehmen mit dem hohen Ministerium des Innern zur Kenntniss genommenen Verfügung Sr. Excellenz des Herrn Statthalters bringe ich weiter zur allgemeinen Kenntniss, dass ich in Folge entsprechender hoher Weisungen bei dem Umstande, dass der bisher providirende Caplan, der hochw. Herr Josef Kralj, eine andere Bestimmung erhalten hat, bis auf Weiteres sämmtliche demselben im vorigen Jahre zur Ausübung übertragenen, den staatlichen Bereich betreffenden Functionen, wie sie unten näher bezeichnet werden, so auch die Matrikenbücher etc. von ihm heute übernehme, und dass ich nun über erhaltene Ermächtigung Sr. Excellenz des Herrn Statthalters die Matriken fortzuführen und erforderlichen Falles Matrikenscheine und Matrikenauszüge hinaus zu geben habe. — Da aber dem Publicum nicht zugemuthet werden kann, dass es zum Behufe der Eintragung der Taufe in die Taufmatriken zur Bezirkshauptmannschaft hieher sich begeben, wurde die Verfügung getroffen, dass in solchen Fällen die Taufpathen von dem taufenden Priester einen Taufzettel sich zu erbitten haben, worauf der Taufname des Täuflings, der Tag und die Stunde der vorgenommenen Taufe eingetragen, und welcher Zettel vom taufenden Priester eigenhändig unterschrieben zu sein hat. Mit diesem Zettel versehen haben sodann die Taufpathen mit der Hebamme zum Herrn Bürgermeister in Schönstein zur protokollarischen Einvernehmung über die weiteren Daten sich zu begeben. — Todtenfälle sind aber Fall für Fall von dem Todtenbeschauer unverzüglich nach constatirtem Tode zur weiteren Amtshandlung mir anzuzeigen. Unter anderen übergehen demnach folgende Functionen, welche sonst dem ordentlichen Seelsorger übertragen sind, von heute an in meine Amtswirkksamkeit: Die Führung der Geburts- und Sterbematriken, die Ausfertigung der Matrikenscheine und Matrikenauszüge, die Aufsicht über das Pfarrarmenwesen und die Theilnahme an der Verwaltung des Pfarrarmeninstitutes, die Ausstellung von Armuths- und Sittenzeugnissen, die Corroborirung von Quittungen, die Aufsicht über die unehelichen und Findelkinder und die Verwahrung des pfarrlichen Amtssiegels.

Windischgraz, 11. Jänner 1884.

Der k. k. Bezirkshauptmann:
Ritter v. Finetti.“

Okrajni glavari v Slovenjemgradu, plem. gosp. Finetti, je 9. t. m. sledeči razglas objavil:

Nj. ekscel. c. kr. namestnik za Štajarsko je v sporazumljenji z Nj. ekscel. knezoškofom lavantinskem zdajnega kaplana pri sv. Mihelu bl. Šoštanja, g. Janez Godeviča pooblastil, da sme voditi vsa farna državnega delokroga dotikajoča se opravila. Zato so njemu v oskrbovanje izročena vsa meni pripadajoča in do danes po meni izvrševana (gl. razglas 11. januarja t. l. št. 8) farna opravila, sme pa tudi sprejemati ženitvanske oklice in poročevati.

Slovenjigradec, 9. febr. 1884.

Domače novice.

(V katoliški družbi) je včeraj g. profesor A. Zupančič dovršil svoj zanimivi govor „o Parizu“, njegovih domačih razmerah, o njegovi loteriji, t. j. o borzi in njegovem časnikarstvu, pričujočim v mnogotéro podučenje in razvedrenje.

(Seja mestnega odbora) bo drevi ob šestih.

(Umrli) je včeraj tukaj gospod Janez baron Grimšič, vpokojeni namestništveni svetovalec, v 88 letu svoje starosti. Z njim je izmrila stara kranjska rodovina Grimšičev.

(Nesreča po hitri vožnji.) Včeraj sta se peljala vinski trgovec gospod F. J. in sin gospoda tovar-

narja T. po cesti od Siške dol, kar se splaši konj in ko zavijeta proti kolizeju, kjer ima g. J. svoje kleti, tresči voz ob zid oba zletita ven in se hudo pobijeta. Posebno gosp. J. je tako hudo poškodovan, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

(Pojasnilo.) Oni teden smo poročali o nagli smrti treh oseb, da so bile v postelji mrtve najdene. Z merodajnega mesta pa dobimo zdaj pojasnilo, da je le ena oseba umrla nagle smrti za srčnim mrtuodom, dva pa, dijaka, sta umrla prvi po daljem bolehanju za vročinsko boleznijo, drugi pa po kratki bolezni. Bodi toraj popravljeno to, ker se nam je želja izrekla.

Razne reči.

— Zlato poroko sta v Blagovici obhajala 18. febr. Jernej Avbelj, cerkovnik iz Golčaja, star 77 let, in Johana Avbelj, stara 72 let. Gosp. župnik so v kratkem nagovoru rekli, da tisto leto (1884) je bilo 8 parov poročenih, pa da so razun nekega moža že vsi pomrli. Tudi g. župnik Thalmeiner, kateri ju je v najlepših mladeniških letih poročal, je že zdavnej med mrtvimi, edino ta dva sta doživela veseli dan in sicer trdna in zdrava. — Vsem navzočim so bile solze v očeh pri tem pomembnem polnem govoru, posebno pa je vse presunil resni prizor, videvši pri tem veselem prazniku palice s križem ženina in neveste (na katerih so bile zlate rože z modrimi trakovi privezane), ki tako živo spominjajo zaročenca ne le na veseli vhod v življenje, ki sta ga pred petdesetimi letmi nastopila, ampak tudi na romanje v dolgo večnost. — Blagovičanom pa bo ta (prvikrat v fari Blagovici obhajana) zlata poroka še mnogo let v prijaznem spominu ostala. Š—i.

— Vabilo k veselici, katero napravi vipavska čitalnica v svojih prostorih pustno nedeljo dne 24. februarja 1884. Spored: 1. „Narodna popotnica“, poje zbor. 2. „Samospev“, poje tenor. 3. „Na straži“, poje zbor. 4. „Slavjanska“, poje zbor. 5. Igra „Solski nadzornik“. Začetek točno ob pol osmih zvečer. Vstopnina k igri 20 kr. — sedež 20 kr. Vstopnina k plesu za gospode 50 kr. K obilni vdeležbi vabi najvljudneje odbor.

— Dr. Drausserer smo začeli imenovati na Štajarskem vse nemčije, ker imajo njih srce „drausen“, t. j. kje v Reichu zunaj naše dežele.

— Žganjopitje se na Štajarskem grozno širi. Ranjki dr. Ulaga je zadnjo nedeljo svojega življenja o tem pridigoval tako ojstro pa tudi milo, da mu je žalosti in jeze srce počilo. Tako se je govorilo o njegovi smrti. Poslanci na Dunaji naj si to kugo vendar enkrat ogledajo ter jo zatirajo.

— Kod bo cesarjevič Rudolf sè Štefanijo v Carigrad popotoval? Komaj se je čul glas, da se misli na pot podati, so tudi že lačni židovski poročevalci tukaj, ki mu, se vé da, po svoji glavni program pišejo na potovanje. „Neue freie Presse“ pravi, da se bo takoj po Veliki noči odpeljal iz Dunaja v Gjurjevo in od ondot do Varne. V Varni čakal ga bo avstrijski parnik „Miramare“, ki ga v Carigrad popelje, kjer se bo osem dni mudil. Obiskal bo tudi preko Carigrada ležečo azijatsko zemljo ob Bosporu, peljal se bo po Dardanelah na razne otoke. Na vsak način obiskal bo skadarski mirodvor in Brusio. Kakor je to v Turčiji do sedaj bilo običajno, ne bota pri sultanu ostala, temveč na parniku „Miramare“, ki se bo v mali cesarski dvorec spremenil. Vračala se bota po ravno tisti poti v Varne, od tam po železnici v Ruščuk, Bukarest in Belgrad. Iz Zemuna po železnici na Dunaj. — Stara „Presse“ pa pravi, da se bota preko Trsta in Grških otokov peljala v Carigrad. V Atenah bo cesarjevič obiskal grškega kralja. — Kakor se pa čuje, cesarjevič Rudolf ne pojde ne preko Trsta in ne preko Gjurjeva, temveč iz Dunaja naravnost v Belgrad in od ondot po kratkem odmoru naravnost v Varne in Carigrad. — Radovedni smo, kako dolgo bodo časnikarji še vgibali, na katero stran jo bo vkrenil cesarjevič.

— V Krakovu je vlada zavrnila sè silo 72 galiških kmetov, ki so iz krakovske okolice se v Ameriko odpeljati hoteli. Zapeljal jih je nek krakovski agent. Odpravili so zopet vsakega na svoj dom.

Telegrami „Slovenca“.

Budapešt, 20. febr. Gospóska zbornica je sprejela proračun po splošni in nadrobni razpravi.

Rim, 20. febr. Govori se, da je žandar Varichio nasvetovan za povišanje in vojaško medaljo. Med Cornetom in Montaltom najdene so bile krvave spodnje hlače in robec.

Rim, 21. febr. Vatikan je načeloma sklenil ustanovitev upravnih centralnih mest za „propagando“ in ta mesta bodo najbrže v

Londonu, Parizu, na Dunaji, v Bombaji in v severni Ameriki. Vatikan namerava tudi, da pritiska na laško vlado, večidel laških misijonarjev nadomestiti s francoskimi in avstrijskimi.

Berolin, 20. febr. Državni zbor se snide 6. marca.

Petrograd, 21. febr. Carov ukaz imenuje Suburova za senatorja, Orlova in Mohrenheima za poslanika, prvega v Berlinu, drugega v Parizu.

Tuji.

19. februvarija.

Pri **Maliči**: Franc Illek, Schoper in Mecht, kupci, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Julij Fiala, ces. ruski dvorni gled. igralec, iz Petrograda. — Karl Deperis, c. k. praktikant, z Dunaja. — Morie Spitzer in Bruck, kupeca, z Dunaja. — Julij Weiss, kupč. potovalec, z Dunaja. — Val. Polla, zemljomirec, iz Trbiža. — Josip Kreutz, gozdar, iz Bosiljeva. — Henrik Jagrič, c. k. okr. glavari, iz Črnomlja. — Franc Penca, posestnik, iz Mokronoga.

Umrli so:

18. febr. Jovana Kunčič, ševlarjeva hči, 4½ leta, Poljanska cesta št. 18, navadni škrofelni. — Felicitas Predika, c. kr. profesorja hči, 6½ leta, Kolodvorske ulice št. 31, davica. — Urša Pohar, kuharica, 53 let, Poljanska cesta št. 6.

19. febr. Franc Hrovat, medarjev sin, 10 mes., sv. Florjana ulice št. 33, pljučni katar.

20. febr. Ana Merlak, umirovljenega uradnika žena, 65 let, sv. Jakopa trg št. 10. — Matija Ljubevšek, gostač, zdaj kaznjeneč, 75 let, ulice na grad št. 12, Marasmus senilis.

V bolnišnici:

17. febr. Jožefa Laznik, delavčeva hči, 11 mes., Bronchitis acutus.

18. febr. Ludovik Semen, umirovljeni c. k. okrajni sodnik, 64 let, Pleuropneumonija dextra. — Marija Novak, užitninskega agenta hči, 12 let, jetika.

19. febr. Neža Vojevc, gostija, 63 let, Pneumonia dextra.

Eksekutivne dražbe.

23. febr. 2. e. džb. pos. Andrej Gradšar iz Skril. Ljubljana.

25. febr. 1. e. džb. pos. Anton Meksl iz Male Pristave, 2037 gl. Postojna. — 1. e. džb. pos. Franc Smrdel, 1390 gl. Postojna. — Relicijacija pos. Urša Hren iz Zagorice. Lašiče. — 1. e. džb. pos. Jakob Kovič iz Zg. Rekarja, 206 gl. 76 kr. Brdo.

26. febr. 3. e. džb. pos. Primož Kovač iz Paka, 5985 gl. Vrhnika. — 2. e. džb. pos. Tomaž Blažič iz Planine št. 13, 1259 gl. Kranjskagora. — 3. e. džb. pos. Janez Peršin iz Rakitne, 3965 gl. Vrhnika.

Dunajska borza.

20. februvarija.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 70 kr.
Sreberna	80 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 " 30 "
Papirna renta, davka prosta	95 " — "
Ogerska zlata renta 6%	121 " 80 "
" " 4%	90 " 40 "
" papirna renta 5%	87 " 90 "
Kreditne akcije	160 gl. 308 " 40 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 114 " 25 "
" avstr.-ogerske banke	848 " — "
" Länderbanke	113 " 25 "
" avst.-ogerske Lloyd v Trstu	607 " — "
" državne železnice	312 " 50 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	232 " 75 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 " 25 "
4% " " 1860	500 " 135 " 70 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 172 " 40 "
4% " " 1864	50 " 172 " — "
Kreditne srečke	100 " 173 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 20 " — "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	106 " 40 "
" Ferdinandove sev.	105 " 25 "
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "
London	121 " 70 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 71 "
Francoski napoleonid.	9 " 63 "
Nemške marke	59 " 35 "

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bedenu izumiti

 pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezporogojen uspeh. (11)

Steklenica velja 2 gl. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Beden-u v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.